

**АКАТИСТ СВЕТОМ АРХИЋАКОНУ
И ПРВОМУЧЕНИКУ СТЕФАНУ
27. децембар / 9. јануар**

Кондак 1.

Теби, избраном Анђелу у телу, који си први за Господа Христа пострадао, молитвени вапај уносимо и свеобилне помоћи твоје тражимо, да се избавимо од искушења демонских и од свих зала која су у нама, како би због тога могли да ти захвално кличемо: Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Икос 1.

Све војске Анђела су задивљене посматрале како ти, свети првомучениче Стефане, анђелског лица, гледаш Небеса отворена, и бивајући каменован од бездушних Јевреја, примаш неувели венац мучеништва, јер си храбро и пред свима исповедио да је Исус из Назарета Дугоочекивани и Истинити Месија, Који је као Бог дошао на Земљу да спасе грешни род људски. Хвалећи светли подвиг твој, ми ти овако кличемо:

Радуј се, први међу Христовим ђаконима!
Радуј се, први међу Христовим мученицима!
Радуј се, први Небески молитвениче за верне Христове!
Радуј се, први исповедниче Христов!
Радуј се, први венцоношче Христов!
Радуј се, јер су уста твоја росу Духа Светога точила!
Радуј се, јер си од камења којим си убијен венац мучеништва исплео!
Радуј се, јер си крвљу својом окропио пут ка Царству Небеском!
Радуј се, јер си се неизрециве славе Христове удостојио!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 2.

Ти, свети Стефане, би рођен од благочестивих и смерних родитеља, и беше рођак ученом Савлу из Тарса, потоњем апостолу Павлу. Али док је његов ум још био затворен за Блугу Вест коју је са Неба донео Господ Исус Христос, ти си је радосно примио у срце своје, и смело са првим Хришћанима појао: Алилуја!

Икос 2.

А када се јелински Хришћани жалише да се њихове удовице ниподаштавају, јер им се удељује лошија храна и одећа, свети Апостоли изабраше седам угледних људи, пуних Духа Светога, да помажу око трпеза, како они због тога не би остављали реч Божију. Међу изабранима, први беше ти, свети Стефане, те си због тога и назван архиђакон. Зато прими наше похвале:

Радуј се, достојни старешино ђакона!
Радуј се, јер беше испуњен Духа Светога!
Радуј се, јер душа твоја беше чиста као најчистији извор планински!
Радуј се, јер срце твоје спознаде тајну спасења!
Радуј се, јер си као и твој Господ свима слуга био!
Радуј се, јер си био подобан Анђелима Небеским!
Радуј се, јер си се распалио ревношћу Христовом!

Радуј се, јер си био почетак служења у храму Господњем!
Радуј се, јер си постао грађанин светле вечности!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 3.

И ти, свети Стефане, пун вере и силе, још усрдније служаше верном народу, и чињаше велике знаке и чудеса међу људима. Јер и ти си као и најстарији Апостоли, стављао руке на болеснике и исцељивао их од свих болести. А народ, видећи благодат која се изливаше од тебе, радосно клицаше: Алилуја!

Икос 3.

Разум твој би испуњен Богоразумом, свети Стефане, и због тога ти беше силан у делу и речи, и верне утврђиваше у вери, а неверне Јевреје изобличаваше, доказујући им из Закона и Пророка, да они неправедно и из зависти убише Сина Божијега, Господа Исуса Христа, Кога су вековима чекали као Месију. Зато те овако величамо:

Радуј се, Небеска трубо Христова!
Радуј се, помоћниче светих Апостола!
Радуј се, чудотворче, који си многе исцелио!
Радуј се, јер си био испуњен вером и силом Небеском!
Радуј се, јер си ревносно ширио реч Божију!
Радуј се, јер си разум просветио благодаћу Духа Светога!
Радуј се, јер си учење беззаконика победио Христовим учењем!
Радуј се, јер си међу првима сејао реч Господњу!
Радуј се, јер свети лик твој краси многе храмове Божије!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 4.

Једном, када међу Јеврејима настаде расправа о Господу Исусу Христу, јер једни говораху да је Он Пророк, а други да је варалица, трећи, пак, да је Син Божији, ти се, свети Стефане, попе на узвишицу, и пре него што стаде да им благовестиш о свом Учитељу, запева громко: Алилуја!

Икос 4.

И онда им анђелским устима својим изговори: "Вера у Исуса Христа као Бога није саблазан. Јер ко је до сада у јеврејском народу чинио таква чуда, и зар је иједан човек могао једном речју да васкрсава мртве, изгони демоне, слепима отвара очи, ако није Бог, као што Исус из Назарета заиста јесте Бог, који је од Дјеве Марије узео тело људско, да би нас искупио од прародитељске клетве и поново вратио у достојанство које грех одузе од човека." Дивећи се апостолској храбрости твојој, ми ти кличемо:

Радуј се, јер си апостолску ревност имао!
Радуј се, јер си свештенословио као савршени Богослов!
Радуј се, јер си делом потврдио проповед своју!
Радуј се, јер си анђелском ревношћу проповедао Господа Христа!
Радуј се, јер нас благи лик твој са икона на Анђеле подсећа!
Радуј се, јер си био сасуд премудрости!
Радуј се, благовесниче Царства Небеског!

Радуј се, блажени Христов угодниче!
Радуј се, светли Небожителу!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 5.

А бездушни Јевреји, немајући шта да кажу против изговорене истине, распалише се гневом и завишћу, па наговорише неке љубитеље лажи да извести велику јеврејску синагогу како су чули од тебе, свети Стефане, да хулиш против Мојсија и Бога, не знајући да ти у своме срцу непрестано појеш: Алилуја!

Икос 5.

И када те изведоше пред свештеничке старешине, и упиташе да ли је то истина, ти, свети Стефане, са страхопоштовањем поче да им приповедаш историју од Аврама, који први доби обећање о доласку Месије, па до самога Мојсија, кога Бог изабра да изведе јеврејски народ из ропства и преда му заповести, чиме им доказиваше да ти ниси хулитељ ни Мојсија ни Закона, већ да се управо многи од њих безакоњима својим одвратише од њега. Зато ти појемо овако:

Радуј се, јер љубећи Нови Завет, ниси одбацио Мојсијев Закон!
Радуј се, јер си словом Закона изобличио оне који од Закона одступише!
Радуј се, јер си као јагње међу вукове храбро стао!
Радуј се, јер си чудесима задивио цео Јерусалим!
Радуј се, јер си се као сунчано јутро свету јавио!
Радуј се, јер подвигом својим посрнуле подижеш ка спасењу!
Радуј се, јер тобом тече река благодати ка нама!
Радуј се, јер од имена твога демони дрхте!
Радуј се, проповедниче Истине!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 6.

Тада се ти, свети Стефане, испуни Божанске ревности, као некада свети Илија, и стаде да изоблачаваш цео свештенички сабор: "Тврдоврати и необрезаних срца и ушију, ви се, као и оци ваши, једнако противите Духу Светоме. Они многе пророке протераше и побише, а ви и Онога о Кога они благовестише, Месију, издадосте и убисте, и због тога више не знате искрено да појете Богу: Алилуја!"

Икос 6.

Ове истините речи твоје разјарише свештеничког поглавара и књижевнике, и они, слушајући их, беснише у својим срцима, и шкргуташе зубима на тебе. А ти се, јагње незлобиво, не уплаши, јер беше пун Духа Светога, иако међу њима беше као међу вуковима. Тада те обузе блаженство, и ти, свети Стефане, угледа Небо отворено, и Самога Владика Христа на престолу славе Његове. А ми, недостојни, овако те због тога величамо:

Радуј се, јер си јеврејским старешинама доказао да Господ Христос није против Мојсија!

Радуј се, јер си био мудрији од учених фарисеја!
Радуј се, јер си проповед рибара смело изнео пред јеврејске старешине!

Радуј се, јер си храбро исповедио Господа Христа!
Радуј се, јер си тело обасјао светлошћу своје душе!
Радуј се, јер си био обучен у непобедиву силу Христову!
Радуј се, проповедниче тајни Небеских!
Радуј се, верни архиђаконе Христов!
Радуј се, незлобиво јагње Божије!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 7.

И тада ти, свети Стефане, сав радостан због онога што угледа, громким гласом свима објави: "Ево видим Небеса отворена и Сина Човечијега где стоји с десне стране Богу и Њему, Исусу из Назарета, Распетом, Васкрслом и Вазнетом на Небо, све војске Неба, као Богу поју свеумилну песму: Алилуја!"

Икос 7.

А завидљиви Јевреји, навикнути да убијају пророке, па и Самог Началника пророка, Господа Христа, не отрпеше ове истините речи, и не хтедоше да слушају о славном виђењу твоме, свети Стефане, него повикаше на тебе, и изведоше те изван града, да би те као и Учитеља твога тамо предали смрти. Зато ти овако кличемо:

Радуј се, јер си се удостојио неисказаног Небеског виђења!
Радуј се, јер си благоволео да пострадаш за Истину!
Радуј се, јер су се Небеса због тебе преславно отворила!
Радуј се, јер си у телу гледао славу Божију!
Радуј се, јер ти је лице просијало Духом Светим!
Радуј се, јер си за Истину крв пролио своју!
Радуј се, јер си безбројна чудеса Христовом силом чинио!
Радуј се, домаћине и чувару многих манастира који име твоје носе!
Радуј се, неувенљиви цвете Небески!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 8.

Када те разјарени Јевреји доведоше до Јосафатове долине, првомучениче Стефане, скинуше хаљине своје код ногу младића Савла, рођака твога, који је из ревности за Стари Закон пристајао на смрт твоју, и засуше те камењем. И док на свету главу твоју падаше тешко камење, ти, орлу неболетни, усхићен кличаше: Алилуја!

Икос 8.

Имајући љубав Христову у себи, ти, свети Стефане, знајући да они убијајући тебе, убијају себе и душу своју, прво рече: "Господе Исусе, прими дух мој", па онда клекнувши на колена завапи из свег гласа: "Господе, не упиши им ово у грех", и онда радосно предаде душу Владики своме и Богу. А ми, и тужни и усхићени због мученичке кончине твоје, уносимо ти овакве похвале:

Радуј се, јер срце твоје беше пуно љубави Христове када си опростио убицама!
Радуј се, јер си показао пут којим се најсигурније у Рај стиже!
Радуј се, јер ти камење којим те убише постадоше степенице ка Небу!
Радуј се, јер си душу своју Господу Христу на руке предао!

Радуј се, јер се Небо обрадова твојем доласку!
Радуј се, јер си анђелском светлошћу блистао!
Радуј се, јер си рајску сладост доживео!
Радуј се, светли војниче Господа Христа!
Радуј се, сабеседниче Анђела и Арханђела!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 9.

У време док ти, свети Стефане, би каменован, а беше у цвету живота још, јер имаше тек тридесет година, на једној узвишици стајаше Мајка Божија са светим Јованом Богословом, и усрдно се мољаше за тебе, Сину Својем и Господу, да те укрепи у трпљењу и да прими душу твоју у руке Своје, појући умилно и тужно: Алилуја!

Икос 9.

О, да ли би сви беседници света могли да искажу свету и светлу кончину твоју, свети Стефане. Јер док ти обагрен крвљу примаше неувели венац, са Небеса те гледаше Преслатки Исус, а са земне горе Преслатка Дјева Богородица са љубљеним учеником Сина Њенога. Подвигу твојем клицаше и све Силе Небеске, а верни Хришћани у радосној туги због мучеништва твојег кроз све векове појаху ти овако:

Радуј се, јер се Мајка Божија за тебе Богу молила!
Радуј се, јер си мучеништом врата Раја отворио!
Радуј се, јер је душа твоја слободно прошла крај демона у поднебесју!
Радуј се, јер си уградио себе у темељ Цркве Христове!
Радуј се, јер си младост своју на дар Господу Христу принео!
Радуј се, јер си почетак и похвала мученика!
Радуј се, јер си међу првима видео Васкрслог Христа на Небесима!
Радуј се, јер си као и Учитељ твој, и ти опростио убицама својим!
Радуј се, јер си венац мучеништва примио на страдалну главу твоју!
Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 10.

У мржњи својој, Јевреји бацише тело твоје да га поједу птице и животиње, и оно лежаше дан и ноћ непогребено, али га Свемогући Бог чуваше. Желео је Господ да и кроз њега покаже силу Своју, јер је требало да верни Хришћани пред моштима твојим кроз векове траже лека и помоћи, од тебе, првомучениче Стефане, и да исцељени поју: Алилуја!

Икос 10.

И тек друге ноћи славни законоучитељ Гамалило, потајни пријатељ светих Апостола, посла побожне људе да узму тело твоје, свети Стефане. Одневши га у село своје Кафаргамалу, положи га часно у нови гроб свој у пећини. Потом у њега сахрани и кнеза јудејског Никодима, који је ноћу тајно долазио код Господа Христа, а касније ту бише сахрањени и он, и син његов Авив. Зато ти кличемо овако:

Радуј се, јер је Бог сачувао тело твоје од оскврњења!
Радуј се, врата мученика!
Радуј се, славо праведника!

Радуј се, похвало Апостола!
Радуј се, јер си јаш знамењима и чудесима великим!
Радуј се, јер си био кротак и благ као и Учитељ твој Господ Христос!
Радуј се, велики молитвениче за грехе наше!
Радуј се, јер због подвига твога многи Хришћани постадоше!
Радуј се, јер се молитвама твојим многи удостојише рајског блаженства!
Радуј се, свети архијаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 11.

Од тада прођоше векови, док једне ноћи Гамалило у виђењу не посети презвитера Лукијана и рече му да иде у Јерусалим архиепископу Јовану, и да му каже да извади тело твоје из гроба, свети Стефане. А презвитер да би био сигуран да је виђење од Бога, стаде да пости и да се моли, па када доби јасан знак да је виђење истинито, запева радосно: Алилуја!

Икос 11.

Лукијан похита у Јерусалим и обавести архиепископа о виђењу, а он обрадован сакупи мноштво свештеника и верног народа, па отидоше да откопају мошти твоје, свети Стефане. И када отворише гроб, земља се затресе, а достојни чуше глас Анђела: "Слава на висини Богу и на Земљи мир". Из гроба изађе тако диван мирис, какав нико од људи никада осетио није, и који се рашири по целом крају, а многи окупљени народ задоби исцељења од разних болести. Уз појање псалама и велику радост Хришћана свете мошти твоје беху однешене у Јерусалим, у цркву која је била на светом Сиону. Зато ти благодарно појемо овако:

Радуј се, похвало свих Хришћана!
Радуј се, утврђење верних!
Радуј се, надо страдалника!
Радуј се, славо преподобних!
Радуј се, јер су многи храмови Божији теби посвећени!
Радуј се, јер свето име твоје многи поносно носе!
Радуј се, јер се демони плаше твога имена!
Радуј се, јер свете мошти твоје сву васељену замирисаше!
Радуј се, јер си се удостојио да близу Господа свога на Небесима обитаваши!
Радуј се, свети архијаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 12.

Чудесним Божијим промислом, мошти твоје, свети Стефане, беху ускоро пренешене у Цариград, на велику радост верних, где се од њих догодише безбројна исцељења, јер свака болест и сваки недуг код народа који се био окупио беху исцељени. Благодарјећи Богу на бесцен дару, Цариградом је из многих уста брујала песма: Алилуја!

Икос 12.

Славна успомена твоја, свети првомучениче Стефане, кроз векове сија свету као неугасиво сунце и верне надањује да не посустају у борби коју воде против греха, смрти и ђавола. Безбројна чудеса твоја и помоћ коју нам шаљеш са Небеса тврдо

сведоче да смо ми овде, на Земљи, само путници, а да је циљ нашег путовања Царство Божије, које си ти неустрашивим мучеништвом својим вечно задобио. Зато прими од нас, још путника земаљских, овакве похвале:

Радуј се, достојни грађанине Царства Божијег!

Радуј се, крсна славо многих Србских домова!

Радуј се, јер кроз векове надахњујеш људе да љубе Бога свим бићем својим!

Радуј се, јер Србски краљеви и цареви носише славно име твоје!

Радуј се, јер си и у самој мученичкој смрти благодарио Богу!

Радуј се, јер си окружен са безброј мученика у Царству Небеском!

Радуј се, јер си кротошћу својом победио бездушне мучитеље!

Радуј се, јер си многе мученике привео Господу примером својим!

Радуј се, јер те је Бог прославио кроз сву вечност!

Радуј се, свети архиђаконе Стефане, првомучениче Христов!

Кондак 13.

О, свети првомучениче и архиђаконе Стефане, звездо Даницо на Небу Царства Христовог, чуј глас молитве наше, и по дару благодати коју си задобио од Господа Христа, помози нам да остатак живота проведемо у спасоносном покајању, како би се и ми удостојили да пред смрт угледамо Небо отворено, и да од радости запевамо: Алилуја!

(Овај кондак се чита три пута, па затим поново: икос 1. и кондак 1. и онда молитва, на крају.)

Молитва

О, свети првомучениче Стефане, ти си после Владике, Господа Христа, први отворио врата мученицима, и показао свима да је пострадали за Истину, за Бога, спасоносно, и да се таквим подвигом Царство Небеско сигурно наслеђује. А тако си млад био, и живот свој ниси пожалио, него си, иако си знао за сву злобу народа твога, смело проповедао Васкрслога Господа међу њима. Ширио си без страха истину да је међу јеврејски народ заиста дошао Месија, Помазаник Божији, Кога су пророци претсказали. Али, јеврејске старешине, како убише твога Учитеља, тако убише и тебе. А у ствари још више убише себе, и још више невине крви се проли на њих и на њихову децу. А тебе прославише, свети Стефане, за сву вечност.

Зато те молимо, свети првомучениче, да као што си се молио за мучитеље своје, по доброты свога срца, да се помолиш Господу своме и за нас, који нисмо ништа бољи од тих безумних Јевреја. Јер и наша срца су помрачена од безбројних грехова, и у нашим рукама је камење, спремно да убије свакога ко покуша да изобличи безакоња наша. Помоли се, свети Стефане, да Господ омекша отврдла срца наша, како би могла да и нас осени благодат Божија, којом се човек чисти од безбројних сагрешења, и да од оног старог, палог Адама, постанемо слични Новом Адаму, Господу Христу.

А помози нам и да стекнемо непоколебљиву веру у Господа, као што си је ти имао, па да нас не буде страх ни да умремо за Њега. Научи нас тајно, да наша отаџбина није овде, на Земљи, већ горе на Небу, и да је тамо сладост неописана, а да је овде све тако лажно и варљиво, јер крај наш се тако брзо приближава, и дан живота нашег је на измаку. Уразуми нас да бежимо од греха као од смртног непријатеља нашег, јер знамо да у Царство Небеско ништа нечисто неће ући, него да се сузама покајања чистимо, и опроштај од Бога за свако безакоње наше тражимо. Помози да зли дуси, који чекају све

који путују одавде, не нађу на нама ништа слично њима, већ да смело прођемо крај њих, светим молитвама твојим, свети првомучениче Стефане, и уђемо у бескрајну сладост Божијега Царства, где сви радосно славе Пресвету и Животворну Тројицу, Оца и Сина и Светога Духа, и сада и увек и кроз сву вечност бесконачних векова. Амин.